

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1916 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 och till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente.

I en till riksdagen den 24 mars 1916 avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 133 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över finansärenden för den 19 februari 1915 och den 24 mars 1916 samt av i lagrådet fört protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till *dels* lag om ändrad lydelse av § 8 i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 *dels ock* lag om ändrad lydelse av § 2 i lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892.

Härigenom förordnas, att 8 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 8 saml. 28 häft. (Nr 39.)

Till Konungens befallningshavande skall sparbanks styrelse inom en månad efter huvudmännens årssammanträde avlämna förteckning å huvudmän och styrelseledamöter. Den förteckning skall genom Konungens befallningshavandes försorg, men på sparbankens bekostnad införas i lämplig ortstidning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1917.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente.

Häri genom förordnas, att 2 § i lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Styrelse för sådan penninginrättning, varom i 1 § sägs, åligger att årligen till Konungens befallningshavande avlämna berättelse av utsedda revisorer över verkställd granskning av nästföregående års förvaltning tillika med det beslut, som fattats i fråga om ansvarsfrihet för styrelsen. Dessa handlingar skola genom Konungens befallningshavandes försorg, men på penninginrättningens bekostnad införas i lämplig ortstidning.

Styrelsen har ock att senast en månad efter bokslutets upprättande avgiva statistisk redogörelse i avseende å penninginrättningen och dess rörelse jämlikt föreskrifter, som Konungen kan låta utfärda.

Bokslut skall upprättas för kalenderår och fullständigt utvisa penninginrättningens ställning; ägande Konungens befallningshavande att, där så aktas nödigt, meddela föreskrift angående sättet för böckernas förande och avslutande.

Konungens befallningshavande äger förelägga styrelsen att fullgöra vad enligt denna lag och gällande reglemente styrelsen åligger.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1917.

Till ovanberörda statsrådsprotokoll den 19 februari 1915 har departementschefen i ärendet anført följande:

»I 8 och 17 §§ i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 stadgas, att Kungl. Maj:ts befallningshavande skall på vederbörande sparbanks bekostnad i såväl länskungörelserna som tidning i orten kungöra förteckning å dess huvudmän och styrelseledamöter ävensom revisionsberättelsen tillika med det yttrande av sparbankens styrelse och det beslut av huvudmännen, vartill berättelsen må hava givit anledning.

Förut gällande författning i ämnet, kungl. förordningen den 1 oktober 1875, föreskrev intagande av nämnda tillkännagivanden endast i endera av dessa publikationer, antingen i länskungörelserna eller i ortstidning.

Har penninginrättning, som i fråga om ändamålet med sin rörelse är jämförlig med folkbank — d. v. s. solidariskt bankbolag som icke har till ändamål att driva bankrörelse i större omfång utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort och vars grundfond understiger en miljon kronor —, ej av Konungen stadfäst reglemente och ingår bland dess rörelsegränar sådan inlåning, som sparbank bedriver, skall, jämlikt lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente, penninginrättningen beträffande rörelsen i dess helhet vara underkastad tillsyn av Konungens befallningshavande i länet. För sådant ändamål åligger det jämlikt 2 § i samma lag styrelse för dylik inrättning, bland annat, att årligen till Konungens befallningshavande avlämna berättelse av utsedda revisorer över verkställd granskning av nästföregående års förvaltning tillika med det beslut, som fattats i fråga om ansvarsfrihet för styrelsen. Dessa handlingar skola genom Konungens befallningshavandes försorg, men på penninginrättningens bekostnad införas i länskungörelserna och tidning i orten.

Inom civildepartementet tillkallade sakkunniga för utredning av frågan om förändrade bestämmelser med avseende å länskungörelserna, landshövdingen G. W. Roos och landskamreraren R. Hagen, hava i sitt den 17 oktober 1914 avgivna betänkande framhållit, att genom införande i ortstidning av förteckning å sparbanks huvudmän och styrelseledamöter samt övriga ovan omförmälda handlingar all nödig publicitet vunnas och att kungörandet i länstrycket vore skäligen obehövt, helst som varken uppläsande av eller tillkännagivande om kungörelserna skedde i kyrkorna. Allmänheten erhöle tillräcklig kännedom om dessa ämnen genom tidningspressen, och det syntes därför ändamålsenligt, att kungörandet i förevarande hänseende i länskungörelserna upphörde och inskränktes till offentliggörandet i lämpliga ortstidningar. Sparbankerna och omförmälda penninginrättningar skulle därigenom kunna besparas kostnader, som, förutom landssekreterarna tillkommande ersättning, år 1911 uppgått till omkring 5,700 kronor, varjämte länsstyrelsernas tjänstemän bleve befriade från en del tidsödande arbete med korrekturläsning med mera. De sakkunniga hava föreslagit sådan ändring av 8 och 17 §§ i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892, att förteckning å sparbanks huvudmän och styrelseledamöter samt revisionsberättelsen med tillhörande handlingar icke vidare skulle intagas i länskungörelserna.

Över de sakkunnigas ifrågavarande förslag hava yttranden infördrats från sparbanksföreningen, Kungl. Maj:ts samtliga befallningshavande och statskontoret, vilka alla tillstyrkt detsamma.

Departementa-
chefer.

I likhet med de sakkunniga och de i ärendet hörda myndigheterna anser jag, att allmänheten numera kan erhålla den i förevarande lagrum åsyftade kännedom om sparbanks och i lagen den 18 september 1903 avsedd penninginrättnings förvaltning och ekonomiska ställning genom införande i lämplig ortstidning av ifrågavarande förteckningar och revisionsberättelser med mera. Länskungörelserna distribueras huvudsakligen endast till vissa tjänstemän samt pastorsämbetena och kommunala myndigheter inom länen; tillkännagivande, som icke uppläses i kyrkorna, vinner därför icke genom intagande i länskungörelserna avsevärt ökad publicitet utöver den, som beredes genom dess införande i lämplig ortstidning. Då härtill kommer, att kungörandet i länskungörelserna föranleder en betydande årlig utgift för nämnda banker och inrättningar samt åtskilligt arbete för länsstyrelserna, anser jag mig böra tillstyrka, att omförmälda förteckningar å huvudmän och styrelseledamöter samt revisionsberättelser med tillhörande handlingar icke vidare intagas i länskungörelserna utan endast publiceras i ortspressen.

I enlighet med nu angivna grunder har jag inom departementet låtit uppgöra förslag till ändrad lydelse av dels 8 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892, dels ock 2 § i lagen den 18 september 1903 angående tillsyn å vissa penninginrättningar, som driva sin rörelse utan av Konungen stadfäst reglemente. Då i 17 § av förstnämnda lag beträffande offentliggörandet av däri omförmälda handlingar — revisionsberättelser m. m. — stadgas, att desamma skola offentliggöras på sätt i 8 § samma lag sägs, är för nu ifrågavarande ändamål någon ändring av 17 § i denna lag icke erforderlig.»

Förslagen hava av lagrådet lämnats utan anmärkning.

Gällande lagar angående sparbanker samt angående tillsyn å vissa penninginrättningar föreskriva bland annat, att Kungl. Maj:ts befallningshavande skall på vederbörande sparbanks eller penninginrättnings bekostnad i såväl länskungörelserna som tidning i orten kungöra *dels* förteckning å sparbanks huvudmän och styrelseledamöter ävensom revisionsberättelse m. m. *dels ock* de för omförmälda penninginrättningarna angivna revisionsberättelserna m. m.

Utskottet.

Ifrågavarande förslag avser sådan ändring i hittillsvarande bestämmelser, att Kungl. Maj:ts befallningshavandes förenämnda kungörelser hädanefter skola införas endast i lämplig ortstidning och icke i länskungörelserna. Utskottet, som på de i statsrådsprotokollet anförda skälen ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 maj 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, *Neiglick*, *Ekman*, *Hallin*, friherre *Langenskiöld*, *Boberg*, *Montgomery* och *Jönsson* samt
av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd*, *Vahlquist*, *Olsson* i Blädinge, *Söderberg* i Hobbarn, *Berg* i Munkfors, *Jonsson* i Gumboda, *Edbom* och *Anderson* i Knapasjö.